

Vlaams
Parlement

stuk **1677** (2011-2012) – Nr. 1
ingediend op 15 juni 2012 (2011-2012)

Voorstel van resolutie

van mevrouw Marleen Van den Eynde en de heer Jan Penris

betreffende de noodzaak om als Vlaamse Regering actief bij te dragen tot de creatie van een investeringsklimaat voor de bouw van meer stoom- en gascentrales in Vlaanderen in het licht van de noodzakelijke modernisering van de productiecapaciteit voor elektriciteit in België

TOELICHTING

Het deels bekend worden eind mei van een nog niet gepubliceerd rapport van het federale Directoraat-Generaal Energie, was het zoveelste bericht op rij dat bevestigde dat de productiecapaciteit voor elektriciteit in België onvoldoende snel wordt aangepast aan de vereisten van de moderne tijd.

Tegen een achtergrond waarbij het sluitingsscenario van de eerste kleinere en oudste kerncentrales tegen 2015 nog steeds geldig is, verwacht men al elektriciteitstekorten in de loop van 2014. Meer nog, uit bepaalde cijfers blijkt dat bij een stijging van het elektriciteitsverbruik van amper 1% de stroomuitvalen al in 2013 zouden kunnen plaatsvinden.

De Duitse elektriciteitsmarkt, die tot voor kort sterk exportgericht was, is door de sluiting van de Duitse kerncentrales een importmarkt geworden. Duitsland kan ons dus geen elektriciteit meer leveren op piekmomenten. De Nederlandse wetgeving bemoeilijkt en beperkt de intradaygrenshandel. Daardoor zijn we nog meer afhankelijk geworden van de import van Franse, kerngeproduceerde elektriciteit. We mogen daarbij niet vergeten dat Electrabel via GDF SUEZ eveneens in Franse handen is. Electrabel zegt bovendien niet verantwoordelijk te zijn voor de bevoorradingszekerheid van elektriciteit in België.

Toen Electrabel bovendien aankondigde een aantal naar eigen zeggen minder rendabele klassieke centrales te zullen sluiten, werd duidelijk dat het probleem van elektriciteitstekort wel erg nijpend dreigt te worden.

Een aantal partijen lanceerden verschillende pistes om dat te verhelpen. Zo is er het voorstel om een wetswijziging door te voeren waarbij de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas (CREG) als federale energieregulator het laatste woord zou krijgen voor het geval dat een elektriciteitsproducent een installatie wil sluiten. Ook is er het voorstel dat Elia als elektriciteitstransporteur opnieuw een aantal installaties in eigen beheer zou nemen om eventuele pieken op te vangen.

Het Vlaams Belang wil dat Vlaanderen volledig bevoegd wordt voor alle aspecten van het energiebeleid. Op dit ogenblik is de Vlaamse overheid bevoegd voor de alternatieve productie van elektriciteit (behalve op zee ...) en de distributie. Het transport en de klassieke productie, de nucleaire inbegrepen, is evenwel een federale aangelegenheid. De Vlaamse overheid moet echter wel bouw- en milieuvergunningen afleveren voor nieuwe centrales.

Men is zich al langer bewust van het feit dat er een uitgebreider back-upstelsel moet komen om de stijgingen en dalingen in het elektriciteitsproductiesysteem op te vangen. Wind- en zonne-energie zijn immers onderhevig aan productieschommelingen. Het opvangen van die schommelingen door import of export is een steeds groter probleem, temeer omdat bij transport van elektriciteit verliezen optreden; hoe groter de afstand, hoe groter de verliezen.

Vlaanderen is bevoegd voor de inlandse windturbines en zonne-installaties. Die productiemethoden hebben eigenlijk een rechtstreekse reservecapaciteit nodig.

In ruime kringen is men het er over eens dat stoom- en gascentrales (STEG) het meest beantwoorden aan de eisen die aan zo'n reservecapaciteit moeten worden gesteld.

Het eerder aangehaalde directoraat-generaal Energie komt in juli met een vervolg op zijn analyse: de aanbevelingen. Men verwacht in grote lijnen drie aanbevelingen:

1. proberen te vermijden dat thermische centrales sluiten;
2. proberen om de eerste fase kernuitstap (deels) uit te stellen (de drie oudste en kleinste centrales, Doel 1 en 2 en Tihange 1, elk op zich vervangbaar door een moderne STEG-centrale); en
3. investeren in die bewuste STEG-centrales.

Vlaanderen moet eindelijk een energiestrategie uitwerken. Het Vlaams Belang stelt dat de Vlaamse overheid de Vlaamse gezinnen en bedrijven niet in de steek mag laten en de strategische sector van de energiebevoorrading niet langer in het federale drijfzand mag laten wegzinken. Het Vlaams Belang is van oordeel dat windturbines en zonne-installaties enerzijds en de reservecapaciteit anderzijds in een geïntegreerd concept moeten worden bekeken zoals dat ook in het buitenland het geval is.

Voka vatte het in zijn recente berichten mei 2012 kort samen door te stellen dat er een noodplan moet komen voor onze energiemarkt. Daar stelt men letterlijk: “Om de bevoorradingszekerheid in ons land veilig te stellen moet het investeringsklimaat verbeteren. Het negatieve economisch kader voor elektriciteitsproducenten verklaart waarom meerdere bouwrijpe investeringsprojecten uitblijven. Nochtans zijn deze investeringen in conventionele productie nodig om de onvoorspelbaarheid van de productie op basis van wind- en zonne-energie op te vangen. De realisatie van een ‘level playing field’ voor dat productie-segment is essentieel.”.

Wanneer Vlaanderen zijn bevoegdheden ruim inkleurt en het opzetten van een STEG-centrale invult in het kader van de noodzakelijke aanvulling van de windturbines en zonne-installaties onder haar bevoegdheid, dan kan er geen grondwettelijke bevoegdheidsproblematiek ontstaan. STEG-centrales zijn, net omwille van hun ondersteunende functie, natuurlijk minder rendabel en juist daarom kan de Vlaamse overheid hierbij een ondersteunende taak opnemen, vooral als het gaat om een verdere ontwikkeling van de groene stroomproductie mogelijk te maken. Vlaanderen moet daarom dringend een systeem uitwerken waarbij investeren in STEG-centrales wordt ondersteund en bevorderd.

De energie-intensieve bedrijven in Vlaanderen zijn vragende partij voor bevoorradingszekerheid en kunnen betrokken worden en participeren in het opzetten van de noodzakelijke productiecapaciteit.

Het nieuw opgerichte Vlaams Energiebedrijf zou een deel van de eigen middelen kunnen voorzien voor participaties in de nieuw te bouwen STEG-centrales en minimaal de nodige partners kunnen samenbrengen om zo snel mogelijk meer STEG-centrales in Vlaanderen draaiende te krijgen. Gezien het onlosmakelijk verband tussen de alternatieve vormen van elektriciteitsproductie en de reservecapaciteit moet Vlaanderen in deze het laken naar zich toetrekken. Enkel zo kan de bestaande patstelling doorbroken worden.

Het lijkt ons tevens zinvol om energie-intensieve bedrijven fiscaal te belonen wanneer zij in STEG-centrales investeren. Op die manier kan een eigen energiestrategie ontwikkeld worden.

Marleen VAN DEN EYNDE

Jan PENRIS

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

- gelet op:
 - 1° het schommelende aanbod van groene stroom zoals zonne- en windenergie en de noodzaak van een stroomproductie-infrastructuur die schommelingen kan opvangen;
 - 2° het feit dat de stroomproductiecapaciteit onlosmakelijk verbonden is met de productie van elektriciteit door middel van zonne- of windenergie en dus ook onder de Vlaamse bevoegdheid valt of moet vallen;
 - 3° het feit dat de Federale Regering nalaat een gezond investeringsklimaat voor de in dit verband noodzakelijke STEG-centrales te creëren;
 - 4° de gevaren voor de Vlaamse samenleving en het Vlaamse bedrijfsleven bij een nakende stroomuitval;
 - 5° de dringende noodzakelijkheid om op korte termijn een aantal strategische keuzes te maken;
- vraagt de Vlaamse Regering:
 - 1° de eigen bevoegdheden ruim te interpreteren en de aanzet te geven voor de ontwikkeling van een eigen energiestrategie, gebaseerd op een werkbare energiemix;
 - 2° het initiatief te nemen om actief bij te dragen tot een investeringsklimaat om de bouw van meer STEG-centrales in Vlaanderen te bevorderen om aldus op korte termijn de schommelingen in de elektriciteitsproductie op te vangen.

Marleen VAN DEN EYNDE

Jan PENRIS